

Els seguidors de l'Espanyol es muden del vell terreny de joc de la carretera de Sarrià al nou i poc usat Estadi Olímpic. Deixen un camp desnonat, i tanmateix, carregat d'història i emocions, a l'espera del remat final: la demolició, aquest dissabte 30 d'agost.

L'Espanyol vola del camp de Sarrià

Se'n salven ben pocs d'aquesta vida. O més tard o més prompte tothom troba la mateixa sortida: desaparèixer. I en aquest moment vital es troba un dels indrets més emblemàtics de Barcelona, el camp de futbol de Sarrià. Els quasi setanta-cinc anys d'existència han donat una distingida autoritat als murs d'aquest estadi per encabir i mostrar una gran part de la història espor-

el club no desapareguera. Després d'haver jugat als terrenys situats als carrers de Casanova i del Consell de Cent, i al carrer de la Indústria, l'equip del considerat millor porter de tots els temps, Ricard Zamora, hagué d'esperar que la família De la Riva comprara els terrenys actuals de ca'n Ràbia, adjacents a la vella carretera de Sarrià. Mesos després d'aquesta adquisició, s'iniciava la construc-

feia en un solar en propietat de la família De la Riva.

El primer gol de la Lliga. Alineacions com Tena II, Broto, Bosch, Padrón, Kaiser, González, Zamora, Saprisa, Vantolrà, Solé i Trabal van aconseguir els primers títols importants a Sarrià: els campionats d'Espanya i de Catalunya de l'any 1929. Amb una anècdota significativa: el primer gol de la Lliga, estrenada al febrer de 1929, el va marcar el davanter *perico* Pitus Prats, a Sarrià.

En aquells temps, la construcció de l'estadi es va realitzar en una ubicació òptima. Tanmateix, amb el pas dels anys l'illa que encabia el terreny de joc va quedar desfada urbanísticament. La carretera que unia les Corts amb Sarrià esdevenia un eix urbà interior, i coincidia amb el desenvolupament de la zona definida per l'eix de la Diagonal, plaça de Francesc Macià, carrer de Carles III i la Via Augusta, considerada "zona residencial" en el Pla General Metropolità de 1976. L'excepció continuava essent el camp de futbol del RCD Espanyol.

La congestió del trànsit en cada esdeveniment futbolístic de certa rellevància, juntament amb la dificultat de mobilitat interior en l'entorn han acabat d'abonar un final més que tràgic: la voladura. Tanmateix, no es pot esgrimir aquesta causa com l'única que justifica una solució tan dràstica. És més, cal apuntar la mala gestió econòmica del club, que havia fet de l'equip espanyolista un dels

MARC VILA

Els Zamora, Bosch i Solé obtingueren els primers títols de renom a Sarrià: els campionats de Catalunya i d'Espanya, tots dos, l'any 1929.

Munts de ferralla i ciment omplen la gespa on tantes tardes van gaudir els espanyolistes del futbol. D'aquesta manera amortiran la caiguda de les graderies.

tiva, i per què no, política i social de la capital catalana, amb un convidat permanent, el Reial Club Deportiu Espanyol de Barcelona. No obstant això, fins arribar a aquesta desaparició, polèmica en fons i forma, han transcorregut dies i més dies, alguns de glòria, d'altres...

Era l'any 1922. Feia escassos mesos que la vila de Sarrià havia estat annexionada a Barcelona, quan l'Espanyol es va trobar sense camp, i amb la necessitat imperiosa de trobar una solució perquè

ció de l'estadi de futbol de l'Espanyol, inaugurat oficialment el 18 de febrer de 1923, i equipat solament amb el camp de futbol, i poca cosa més.

L'Espanyol salvava momentàniament la seua existència. El club que van fundar Àngel Rodríguez i Abellí i Roca, amb el nom de Societat Espanyola de Futbol, en contraposició a l'estrangeritzant Futbol Club Barcelona de Gàmpfer, almenys, aconseguia reviure les tardes màgiques del diumenge de futbol, per bé que ho

més endeutats la Lliga de Futbol Professional, com la causant del trasllat. Solament la venda de l'estadi i la consegüent requalificació dels terrenys podia restablir el més que negre balanç d'una institució que, en passar pel sedàs de la Llei de l'Esport, esdevingué una societat anònima esportiva, en què la salut de les finances havia d'estar al dia.

I no únicament aquesta mala gestió i la situació urbanística complicaven el futur del camp de Sarrià. L'article 71 de la llei 10/1990 obligava a numerar i disposar de seients per a totes les localitats, a més a més, de complir les mesures de seguretat i anti-violència promogudes per la FIFA i la UEFA: distància de separació entre terreny de joc i espectadors, túnels d'accés als vestidors...

Així, l'actual capacitat de l'estadi era de 41.525 localitats, de les quals 24.000 eren de peu. Amb la necessària modificació per aconseguir que totes les localitats tingueren seient, la capacitat s'haguera reduït a 25.000 entrades. Tot un obstacle per als projectes del vice-president del club, José Manuel Lara Bosch: aconseguir els 30.000 socis/accionistes abans del centenari del club, l'any 2000. Com que no augmentava el nombre de socis si no es traslladaven del camp de Sarrià i no podien ampliar-lo, no ha quedat més remei que traslladar-se al poc usat Estadi Olímpic de la muntanya màgica de Montjuïc.

Canvis i més canvis. Però la història ja havia demostrat que a l'Espanyol li costaria tenir un futur esperançador. No és fins a l'any 1950 que el president Paco Sáenz va fer l'esforç perquè el club adquirira en propietat els solars que pertanyien a la família De la Riva. I vet aquí que Francesc Perelló, el darrer president de l'Espanyol a Sarrià, va portar el pes de la negociació per comprar aquells terrenys. Cinc milions de pessetes i l'Espanyol passà a ser propietari; després requalificaren el solar perquè esdevinguera zona esportiva. Al

MARC VILA

mateix temps, jugadors de geni futbolístic inesgotable com Kubala i Di Stéfano van acabar les seues carreres en els anys seixanta a Sarrià. Completaven una nòmina màgica de jugadors que havia iniciat Zamora.

I és a partir d'aquesta primera requalificació que comencen les modificacions separades en breu espai de temps. Un any després de la compra dels terrenys es va enderrocar el vell xalet, que durant anys va cuidar el gran jugador Crisant Bosch, es va demolar la

graderia sur i se'n construí una de nova.

Sota la presidència de Meler, ja en els setanta, a més de la construcció d'una nova tribuna, s'arranjà el sistema de drenatge, que fins el moment no havia existit. Durant les obres, es va trobar un soterrani sota d'una porteria. Era un celler replet de càntrics i barrils de vi, amb els murs perfectament conservats. No en va, va servir de molt en el nou sistema de reg i canalització de les aigües, necessari en qualsevol estadi perquè

Retroexcavadora especialment duta des de Luxemburg. Ha fet les primeres passes per desfer un dels estadis més vells de la primera divisió.

El compte enrere d'una controvertida explosió

Els darrers dies del vell camp de Sarrià s'han vist envoltats d'una polèmica inesperada. La voladura controlada de l'estadi ha creat una sensació d'inquietud entre alguns veïns. La por a l'explosió que es produirà el proper dissabte 30 d'agost a les quatre de la vesprada ha enrarit l'ambient. D'un primer moment, l'empresa encarregada de la voladura, Control Demeter, tenia previst de col·locar 200 quilograms de goma-2 en 1.000 microcàrreges. Tanmateix, aquesta quantitat s'ha vist considerablement reduïda a la meitat. Tant sols es demoliran per voladura controlada sis trams de l'estadi, els cònsols de l'est i oest. Les graderies nord i sud seran enderrocades mecànicament. I serviran per retenir els trossos que puguin sortir projectats en l'explosió.

Segons Manuel Algueró, director tècnic de la demolició, el sistema de la voladura es pot definir de fulminació integral ultrarrà-

pida i tot el pes i la caiguda bascularà cap a dins. Algueró assegura que la possible vibració que produirà l'explosió serà menor que la que un camió de

plosius i la campanya d'informació que l'empresa encarregada porta a terme no han servit per calmar un grup de veïns, organitzats espontàniament, que mos-

terrorisme municipal", o els telegrams enviats a José María Aznar, Jordi Pujol i Pasqual Maragall. Ara per ara, ja els han concedit la llicència municipal.

La neteja final de l'estadi està prevista per a principis de novembre. Abans, però, caldrà demolir amb la retroexcavadora, duta des de Luxemburg, la resta de graderies que encara quedaran en peu després de la voladura.

Sobta la informació que es publicava a *El Periódico*. Segons aquest mitjà, Televisió de Catalunya ha programat per a aquell mateix dia un especial dedicat íntegrament a les explosions d'aquest tipus, on es podrà veure la voladura en directe. Tanmateix, sembla que no és un rumor que fonts de TV3 no han volgut desmentir ni confirmar; treballadors de l'empresa, però, creuen que tot és possible. Un final encara més polèmic amb el dubte de si serà present la televisió durant els dos o tres segons que durarà l'explosió. **S. G.**

MARC VILA

Un grup de treballadors preparen forats als pilars. Aquí col·locaran els quasi cent quilograms de goma-2.

gran tonatge pot produir. I nega que la darrera modificació siga deguda a cap pressió social. Simplement han cregut convenient variar el primer pla perquè el ciment de les graderies nord i sud, més fluix, i la mateixa construcció permetien una demolició mecànica.

Aquesta reducció d'ex-

tren la seua intranquil·litat. Argumenten que no es pot considerar segura aquesta obra quan fan desatllonar els edificis adjacents unes hores abans. Així, entre les mesures de protesta perquè s'aconsegueix aturar la voladura i l'ús dels explosius es troben els cartells on es pot llegir "No explosivos", "Goma-2,

la cura de la gespa siga correcta.

Maradona, Zico i Rossi. Però, sobretot, el Mundial 82 va ser l'esperó necessari per modernitzar Sarrià, que va esdevenir la seu que va viure els millors moments d'aquell campionat del món amb la presència de la *torcida* brasilera i del crack Zico, de les jugades d'un dels millors futbolistes de la història, Maradona, i de la selecció campiona, Itàlia amb Paolo Rossi al capdavant. Tota una enveja per al seu rival català, el Futbol Club Barcelona, que no va aconseguir reunir al seu terreny

de joc una constel·lació d'astres tant especial.

La darrera modificació ja respon als Jocs Olímpics, quan simplement s'habilitaren més sales de premsa i es netejaren certes zones de l'estadi que eren plenes d'enderrocs des del Mundial.

El futur d'aquell solar que els germans De la Riva van comprar en l'any 1922 perquè l'Espanyol no es quedara sense camp per jugar ja està decidit. Un cop requalificat i estudiada la millor oferta de venda, l'estadi de Sarrià esdevindrà una illa residencial com totes les que es troben pels voltants.

A més a més, amb la venda del jugador insígnia en les darreres temporades, el català Jordi Lardín, l'Espanyol aconseguirà obtenir en pocs anys un balanç pressupostari positiu.

Entremig, moltes anècdotes i emocions. Excel·lents jugadors i entrenadors de renom van omplir de records l'estadi. Tonino Fernández, encarregat de manteniment del camp de Sarrià des de l'any 1972, evoca amb certa nostàlgia quan l'entrenador Santamaría va obligar a arranjat una zona del terreny de joc on el sol no arribava a tocar la gespa. En

una mesada aquesta es va quedar gairebé seca i trista. Tanmateix, l'entrenador volia que aquella zona continuara tenint gespa fresca. Era coneguda afectuosament pels jugadors i treballadors com el Petit Maracanà.

Semblant a l'ambient del Maracanà, Sarrià va viure l'inoblidable eliminatòria de la UEFA contra el primer Milan de Sacchi. L'entrenador basc Clemente va ordenar que estretiren el terreny de joc per controlar més el joc de Van Basten, Baresi i Gullit. Ho aconseguiren: l'Espanyol va eliminar un dels millors equips de tota la història. Tanmateix, pocs sabien que els encarregats del manteniment van passar dues nits treballant perquè el club milanista no sospirara d'aquesta tàctica.

Però també ha estat un indret polèmic. Molts seguidors culés han considerat aquest edifici de ciment i herba com la segona casa del rival de sempre, el Reial

Madrid. Tonino Fernández no ho creu així. Pensa que el nombre de socis espanyolistes no omple ni de bon tros la capacitat de l'estadi, i que eren més els madridistes que s'aplegaven que la simpatia que podien tenir els espanyolistes a l'equip merengue.

Així i tot, sempre quedarà el record de Sarrià, l'estadi de futbol que va veure guanyar la darrera Lliga al València, quan l'entrenava l'hispano-argentí Di Stéfano, ex-jugador també de l'Espanyol. Ara bé, no tot és Sarrià per a l'Espanyol. La vida continua a Montjuïc. Segons Tonino Fernández, en guanyar uns partits i obtenir una classificació honrosa, els aficionats *pericos* oblidaran l'antiga casa. Ni Sarrià ha estat el primer estadi dels espanyolistes ni el darrer. Solament ha estat sa casa durant setanta-cinc anys, i això, avui dia pot significar molt.

Salvador Giménez

Runa, tribunes i cartells als edificis de General Mitre. Amb prou feines, es llegeix: "No explosivos".

REUS

La Ciutat de Qualitat

- La Ciutat
- Les Comunicacions
- Els Plànols de la Ciutat

- L'Ensenyament
- La Cultura i les Entitats
- L'Esport i les Entitats

- El Turisme
- L'Entorn Turístic
- L'Agenda d'Activitats

- Les Fires i els Congressos
- Les Institucions i les Associacions
- L'Hoteleria i la Restauració

- El Comerç i els Serveis
- La Indústria i els Negocis
- L'Agricultura i la Ramaderia

- L'Ajuntament de Reus
- Els Serveis Generals de la Ciutat
- Finestreta

Optimitzat per Netscape 3.0

HOME PAGE

PROPERAMENT

SUGGERIMENT

LINKS

LLIBRE VISITES

RECERCA

ENGLISH

CASTELLANO

<http://www.reus.net>

Projecte:

Ajuntament de Reus
Àrea de Projecció Econòmica
i Estratègia de Ciutat